

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2845/2021
03.02.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Данијеле Николић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Ристо Лекић адвокат из ..., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради исплате разлике у заради, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4076/18 од 11.05.2021. године, у седници већа одржаној 03.02.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4076/18 од 11.05.2021. године и предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 978/17 од 11.09.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обвезана тужена да тужиљи исплати неисплаћену разлику зараде до двоструког износа зараде на основу обављеног рада и временаведеног на раду, за период од 01.10.2008. године до 31.08.2011. године, у укупном износу од 1.736.326,18 динара са каматом према Закону о затезној камати на сваки појединачни месечни износ од доспелости до исплате, све ближе одређено у наведеном ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужилца тражила да се обавезе тужена да јој исплати неисплаћену разлику зараде од двоструког износа зараде на основу обављеног рада и временаведеног на раду за септембар 2008. године, у износу од 46.599,73 динара, са каматом према Закону о затезној камати почев од 25.10.2008. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да у име и за рачун тужиље уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање разлику припадајућих доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2008. године до 31.08.2011. године, у свему према основицама утврђеним у ставу првом изреке пресуде. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да у име и за рачун тужиље уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање разлику припадајућих доприноса за обавезно пензијско и инвалидско осигурање за септембар месец 2008. године, у свему према основици утврђеној у ставу другом изреке пресуде. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка

исплати износ од 373.170,00 динара са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде 11.09.2018. године, до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4076/18 од 11.05.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 978/17 од 11.09.2018. године у ставу првом и трећем изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиљи исплати неисплаћену разлику зараде до двоструког износа зараде на основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од 01.10.2008. године до 31.08.2011. године, у укупном износу од 1.736.326,18 динара, у месечним износима ближе означеним у ставу првом изреке са каматом од доспелости сваког појединачног новчаног износа до исплате, као и да се обавезе тужена да у име и за рачун тужиље уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање разлику припадајућег доприноса за обавезано пензијско и инвалидско осигурање за период од 01.10.2008. године до 31.08.2011. године, у свему према основицама утврђеним у ставу првом изреке пресуде. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу петом изреке пресуде Првог основног суда у Београду П1 978/17 од 11.09.2018. године, тако што је одбијен захтев тужиље да се обавезе тужена да јој на име трошкова парничног поступка исплати износ од 373.170,00 динара са законском затезном каматом од дана доношења првостепене пресуде 11.08.2018. године до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 15.900,00 динара. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужиља да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу до 45.000,00 динара. Ставом петим изреке, одбијен је захтев тужиље за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснаже пресуде донете у другом степену тужиља је благовремено, преко пуномоћника из реда адвоката, изјавила ревизију на основу одредбе 403. Закона о парничном поступку због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиље основана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била у радном односу код тужене почев од 01.03.2004. године, на основу решења од 25.02.2004. године којим је распоређена на радно место послови сузбијања недозвољене производње и промета наркотика (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање кријумчарења наркотика, Управе за борбу против организованог криминала. Решењем тужене од 01.07.2006. године тужиља је распоређена на радно место послови сузбијања синтетичких дрога и злоупотреба са прекурсорима, у Одељењу за сузбијање и кријумчарење наркотика, Служба за борбу против организованог криминала, Управа криминалистичке полиције, док је решењем од 12.08.2009. године унапређена у звање самостални полицијски инспектор од 16.07.2009. године. За обављање наведених послова тужиљи није исплаћена зарада у двоструком износу, према Уредби о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа за сузбијање организованог криминала, јер је утврђено да је тужиља на претходном радном месту

- полицијски службеник МУП-а, у периоду од 01.01.2006. године до 30.06.2006. године (шест месеци пре преласка на ново радно место) примила просечну зараду у износу од 41.576,82 динара, а у периоду од 01.07.2006. године до 31.12.2006. године, на новом радном месту примила просечну зараду у износу од 45.439,74 динара, што је више за 9,29 % (109,29 % зараде у односу на претходно радно место). Сматрајући да јој, након ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала, припада зарада до двоструког износа основне плате оствариване на претходном радном месту полицијског службеника МУП-а, поднела је тужбу за исплату разлике у заради и припадајуће разлике у доприносима за пензијско и инвалидско осигурање. У току поступка је на спорне околности изведен доказ вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, који је утврдио разлику у неисплаћеној заради до двоструког износа плате на основу обављеног рада и времена проведеног на раду, за период од 01.10.2008. године до 31.08.2011. године, у појединачним месечним износима, у укупном износу од 1.782.925,91 динара.

У складу са утврђеним чињеничним стањем, првостепени суд је усвојио тужбени захтев за исплату разлике у заради тужиље у односу на претходно радно место, до двоструког износа основне зараде, прихватајући налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке, у укупном износу 1.782.925,91 динара, применом одредби чланова 146. став 1 и 2. Закона о полицији, члана 10. и 18. став 1. Закона о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала („Службени гласник РС“ бр. 42/02...61/05), члана 2. и 3. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/03... 114/2014), члана 154. и 172. Закона о облигационим односима и члана 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање.

Апелациони суд у Београду, је одлучујући о жалби тужене изјављене против првостепене пресуде, уважио жалбу и преначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев као неоснован. По становишту тог суда, тужиља није приложила доказе на околност висине плате коју је остваривала на пословима са којих је ступила на рад у организациону јединицу из члана 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала. Како тужиља није предложила допунско вештачење, којим би се евентуална разлика плате за утужени период обрачунавала на бази двоструке плате из месеца који претходи месецу преласка у Службу за борбу против организованог криминала, без додатака на плату који су утврђени законом и без узимања у обзир промена основне плате тужиље за утужени период, став је другостепеног суда да тужиља није доказала основ и висину свог потраживања јер је терет доказивања тих чињеница био на њој, на основу одредби члана 228. и 231. Закона о парничном поступку.

Према оцени ревизијског суда, побијана другостепена пресуда није законита јер је донета уз битну повреду поступка из члана 374. став 1. у вези члана 228. и 231. Закона о парничном поступку, погрешном оценом правила о терету доказивања на коју се основано ревизијом тужиље указује, па се стога заснива и на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању на које је погрешно примењено материјално право.

Тужиља је на основу решења тужене распоређена на рад у Служби за борбу против организованог криминала Управе криминалистичке полиције, па је стекла право на плату из одредбе члана 2. став 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС“, бр. 14/03... 114/2014). Наведеном Уредбом се тачно одређује плата запосленог и службеном лицу у служби тако да не постоји потреба за вођење посебног поступка ради утврђивања тачног износа, јер плата из члана 2. став 1. Уредбе представља већ остварену плату коју је запослено службено лице имало пре ангажовања у служби, а која се увећава у одређеном износу тачно утврђеном за одређени период, тако да ништа није препуштено дискреционој оцени надлежног функционера. Он је овлашћен само да констатује елементе потребне за утврђивање плате запосленом лицу, због чега и не постоји потреба за вођење посебног поступка од стране тужене.

Тужена је оспорила тужбу и тужбени захтев између осталог због висине захтева, сматрајући да тужиља мора одредити захтев у односу на плату остварену на претходном радном месту, пре ангажовања у СБПОК-у. Међутим, ни тужена није доставила доказ о висини плате са претходног радног места тужиље, како би се утврдила плата у складу са предметном Уредбом. Тужена податке о платама радника мора да поседује у својој службеној евиденцији. Према стању у првостепеним списима, нису достављени докази о радном ангажовању тужиље пре ступања на рад у Службу за борбу против организованог криминала и Службу за откривање ратних злочина у смислу да ли је била радно ангажована у МУП-у или у неком другом државном органу или је први пут засновала радни однос у наведеној служби. Тужиља је доставила решења у погледу њеног запослења у МУП-у, и то решења о распоређивању од 25.02.2004. године, од 01.06.2006. године и 12.08.2009. године, док тужена није доставила доказе о висини плате ни након налога суда.

Одредбом члана 228. Закона о парничном поступку прописано је да је свака странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника. Одредбом члана 231. став 3. Закона о парничном поступку је прописано да странка која оспорава постојање неког права, носи терет доказивања чињенице које је спречила настанак или остваривање права, или услед које је право престало да постоји. По становишту ревизијског суда, у конкретној ситуацији тужена је била дужна да достави извештај о плати тужиље са претходног места јер је те податке морала да поседује у својој службеној евиденцији. Тиме би се доказала тврдња да тужиљи не припада право на исплату разлике у заради односно да јој припада мањи износ од износа одређеног у тужбеном захтеву.

Како је тужиља за доказ постојања основа и висине свог потраживања доставила исправе које је поседовала, а на основу којих је одредила тужбени захтев, док тужена, која је оспоравала тужбени захтев, није доставила доказе за своје тврдње, то није било места оцени другостепеног суда да су правила о терету доказивања погрешно примењена у првостепеној пресуди, односно да због примене тих правила првостепену пресуду треба преиначити и одбити тужбени захтев.

За оцену о основаности тужбеног захтева и правилности обрачуна исплате плате тужилци треба имати у виду да се на основу члана 3. став 5. Уредбе приликом обрачунавања двоструког износа плате запосленог не узимају у обзир додаци на плату утврђени законом, другим прописима и колективним уговорима. Међутим, правилна примена наведене одредбе подразумева да тужила као лице запослено у Служби за сузбијање организованог криминала има право на исплату двоструког износа плате коју би остварила у спорном периоду и то у односу на висину основне плате коју би на месечном нивоу примала на радном месту на коме је претходно била радно ангажована до места премештаја у службу (што у овом случају није поуздано утврђено) а што даље подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту води увећању и двоструког износа њене основне плате у Служби за сузбијање организованог криминала.

Како се због учињене битне повреде поступка побијана другостепена пресуда не може испитати са становишта правилне примене материјалног права, што је утицало на њену правилност и законитост, другостепена пресуда је укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновни поступак и одлучивање о жалби.

Након поступања по примедбама изложеним у овом решењу, другостепени суд ће поново одлучити о жалби и захтеву тужбе и за своју пресуду дати јасне и ваљане разлоге.

На основу члана 415. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци решења.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић